

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.08.1974, sp. zn. Czf 2/74, ECLI:CZ:NS:1974:CZF.2.1974.1

Číslo: 55/1974

Právní věta: Doba zajatia (§ 6 ods. 1 písm. j/ vyhlášky č. 102/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 179/1968 Zb.) sa pre účely sociálneho zabezpečenia síce hodnotí ako doba odbojovej činnosti, nemožno ju však klasť na roveň dobe polnej služby (§ 6 ods. 2 citovanej vyhlášky).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 15.08.1974

Spisová značka: Czf 2/74

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Sociální zabezpečení, Účastníci odboje

Předpisy: 102/1964 Sb. § 6 odst. 1
§ 6 odst. 2
§ 6 odst. 4 99/1963 Sb. § 243 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55/1974 sb. rozh.

Doba zajatia (§ 6 ods. 1 písm. j/ vyhlášky č. 102/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 179/1968 Zb.) sa pre účely sociálneho zabezpečenia síce hodnotí ako doba odbojovej činnosti, nemožno ju však klasť na roveň dobe polnej služby (§ 6 ods. 2 citovanej vyhlášky).

(Rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR z 15. 8. 1974, [Czf 2/74](#))

Správa dôchodkov v Bratislave zamietla žiadosť navrhovateľa o úpravu dôchodku zaradením do II. skupiny účastníkov odboja s tým, že navrhovateľ spĺňa iba podmienky III. skupiny účastníkov odboja, ktoré sa už navrhovateľovi zhodnotili.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave bolo uvedené rozhodnutie Správy dôchodkov potvrdené v podstate s odôvodnením, že navrhovateľ vykonával poľnú službu v ozbrojených útvaroch menej ako tri mesiace a bol preto správne zaradený do III. skupiny účastníkov odboja.

Najvyšší súd SSR na odvolanie navrhovateľa, ktorý trval na zaradení do II. skupiny účastníkov odboja, zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že rozhodnutie Správy dôchodkov zrušil. Podľa

odôvodnenia tohto uznesenia dospel Najvyšší súd SSR k záveru, že navrhovateľa treba zaradiť do II. skupiny účastníkov odboja v zmysle ustanovenia § 74b ods. 1 bod 2 písm. b/ zákona č. 103/1964 Zb. v znení zákona č. 161/1968 Zb. Navrhovateľ bol podľa osvedčenia Ministerstva národnej obrany z 30. 3. 1971 účastníkom domáceho odboja od 1. 1. 1943 do 28. 8. 1944. Od 29. 8. 1944 do 5. 5. 1945 bol príslušníkom 1. československej armády na Slovensku; z toho od 27. 10. 1944 do 5. 5. 1945 bol v zajatí v Nemecku. Podľa názoru Najvyššieho súdu SSR navrhovateľ tým splnil podmienku šiestich mesiacov výkonu poľnej služby v ozbrojených útvaroch, pričom skutočnosť, že navrhovateľ bol v čase od 27. 10. 1944 do 5. 5. 1945 v zajatí, nepovažoval z hľadiska celkového posúdenia veci za rozhodujúcu.

Najvyšší súd ČSSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor ČSSR, tak, že uvedeným uznesením súdu druhého stupňa bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Predovšetkým treba uviesť, že vykonávanie poľnej služby v požadovanom rozsahu by bolo treba preukázať potvrdením podľa ustanovenia § 6 ods. 4 vyhlášky č. 102/1964 Zb.

V zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 písm. e/ vyhlášky č. 102/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 179/1968 Zb. sa poľnou službou rozumie vojenská služba v 1. československej armáde na Slovensku v čase Slovenského národného povstania od 29. 8. 1944. Vyhlášky č. 179/1968 Zb. presne stanovuje a rozlišuje druh a dobu odbojovej činnosti, druh a dobu vojenskej služby hodnotenej ako poľná služba a druh a dobu činnosti, ktorá sa kladie na roveň poľnej službe. Doba zajatia sa hodnotí síce ako doba odbojovej činnosti (§ 6 ods. 1 písm. j/ citovanej vyhlášky), nie je však uvedená ako doba, ktorá by sa kládla na roveň poľnej službe. Nie je teda dobou vojenskej služby aj doba zajatia, nakoľko pojmy „poľná služba“ a „zajatie“ nie je možné ani zameniť ani stotožniť. Vyplýva to nakoniec aj z ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 179/1968 Zb., ktoré tak obsahovo, ako aj slovné rozlišuje medzi zajatím, ostatnými formami odbojovej činnosti a väznením (internáciou) z politických, národnostných alebo rasových dôvodov v časoch neslobody.

Rozdielny obsah pojmov „poľná služba“ a „zajatie“ vyplýva z toho, že vychádzajú z rôznych skutočností, s ktorými sú spojené aj rôzne následky. Doba zajatia, pokiaľ k nemu došlo v súvislosti s dobou započítateľnou podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 179/1968 Zb., sa pre účely sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov započítava len pre určenie celkovej doby odbojovej činnosti. Naproti tomu doba výkonu poľnej služby sa pre účely tohto sociálneho zabezpečenia započítava nielen pre určenie celkovej doby odbojovej činnosti, ale aj pre zaradenie do príslušnej skupiny účastníkov odboja. Nemožno preto dobu zajatia započítavať do doby rozhodnej pre zaradenie účastníka odboja do príslušnej skupiny účastníkov odboja.

Nakoľko dobu zajatia nemožno považovať - ako je to uvedené vyššie - za dobu poľnej služby, nesplňuje navrhovateľ podmienku výkonu poľnej služby v trvaní aspoň šiestich mesiacov, prípadne v trvaní aspoň troch mesiacov z celkovej doby odbojovej činnosti trvajúcej aspoň dva roky, a nemá teda navrhovateľ ani nárok na zaradenie do II. skupiny účastníkov odboja.

Treba ešte dodať, že pokiaľ zákonodarca zamýšľal klásť určité obdobie odbojovej činnosti na roveň dobe poľnej služby, potom to výslovne vyjadril v ustanovení § 6 ods. 3 vyhlášky č. 102/1964 Zb.

Pretože odvolací súd pri prejednávaní a hodnotení veci vychádzal z iného právneho názoru, porušil tým zákon v ustanovení § 74b zákona č. 103/1964 Zb. v znení zákona č. 161/1968 Zb. a v ustanovení § 6 ods. 2 písm. e/ vyhlášky č. 102/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 179/1968 Zb.

Sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd ČSSR preto vyhovel, rozhodnutie súdu druhého stupňa

bolo zrušené a vec sa tomuto súdu vracia, aby v nej ďalej konal a znovu rozhodol vychádzajúc pritom z právneho názoru vysloveného v rozsudku Najvyššieho súdu ČSSR, ktorým je viazaný (§ 243 ods. 1 O. s. p.).